

Miről írt a nemzetközi szaksajtó?

Az erdőrendezés újjászervezésére került sor a svájci Glarus kantonban, mert az erdőterület 15⁰/₀-ára egyáltalán nincsen, 74⁰/₀-ára vonatkozóan lejárt, 11⁰/₀-ára van érvényes üzemterv. F. Marti és C. Gadola az erdőhivatal felkérése alapján dolgozta ki az üzemtervezés egyszerűsítését. Ennek következtében az eddigi teljes faállományfelvételtől áttérnek a próbateres felvételekre és a számítógéppel való adatfeldolgozásra, a tervezési időszakot pedig 10 évről 20-ra emelik. A légi fényképekről 1:5000 méretarányú üzemi térképeket készítenek, amelyeken a faállománytípusokat három számjeggyel kódolják. Az erdőrendező fő gondja a faállományfelvétel. A próbaterek felvételét egy erdész végzi két segéddel. A legnagyobb újdonságot az üzemosztályonkénti tervezés jelenti. Az üzemtervezés hektáronkénti teljes költségét (faállományfelvétel, térképek, tervek) 60–70 frankkal tervezik, amelynek a felét téríti az erdőtulajdonos.

(Schw. Ztschft., f. Fw. 1980. 10:917–944. Ref.: Dr. Solymos R.)

Nagyarányú erdősítéssel segíti az erdészet a Fülöp-szigetek energiaprogramját. Az olajválság első éveiben indult 10 éves terv következetes megvalósításával az utolsó három évben már napi 25 000 barrel olajat takarítanak meg a délkelet-ázsiai országban. A hazai energiaforrások kihasználásával 12⁰/₀ alá szorították az olajárnyát. A „mini” vízi és geotermikus erőművek mellett 300 db, egyenként 1–25 MW kapacitású dendrotermikus erőmű is épül.

Mindegyiket 1000–10 000 ha, gyorsan növő fafajokból telepített, négyéves vágásfordulóban kezelt erdő látja el energiahordozóval. A faszéntüzelésű szállító járművek bevezetése is jelentős olajmegtakarítással jár. Még érdekesebb hazai energiaforrásuk az egyik őshonos, fás szárú kúszónövényük (*Euphorbia*), melynek gyümölcséből minden kezelés nélkül, a petróleumhoz hasonló módon égő lét sajtolnak. A narancssárga, 4–5 cm nagyságú gyümölcsöt 3 havonként szüretelhetik a 3 éves korban termőre forduló növényekről. Az előzetes tervek szerint tartományonként legalább 10 000 ha-t telepítenek a „petróleumfából”.

(World Wood, 1981. okt. Ref.: Varga B.)

A speciális könnyű traktorok a nevelővágásokban végzett közelítésre alkalmas gépi eszközök egyre nagyobb jelentőségre szert tevő csoportját alkotják. A kistraktorok (mikrotraktorok) és a középnehéz traktorok közé eső, ezen könnyű kategória különösen a törzskiválasztó gyéritek során lehet előnyös. Míg korábban az előhasználati fakitermelés közelítési munkáinak gépesítési irányzatai között a különböző mikrotraktorok gyártása és kisebb-nagyobb sikerű alkalmazása volt jellemzőnek mondható, addig az utóbbi években a mérleg inkább az erősebb és nagyobb méretű, ún. könnyű traktorok kategóriája felé billent. Ezt igazolja, hogy világviszonylatban ma már több mint 20 olyan speciális erdészeti traktortípust gyártanak, amelyek a szoban forgó csoportba sorolhatók. Egyik legújabb típus a japán gyártmányú IWAFFUJI T 20, mely csupán 20 kW motorteljesítményű, 2600 kg üzemi tömegű, törzskormányzású traktor. Kétdobos, egymás feletti kötélkivezetésű csörlőjének vonóereje 35 kN. A motorra és a tömegre vonatkozó fenti paraméterek egyébként a könnyű traktorkategória alsó határát jelenthetik. A szocialista országokban is több hasonló közelítőgépet gyártanak. Ismertebbek a szovjet gyártmányú TL—28 és T—40L, a lengyel KNL—451, valamint az NDK-ban gyártott DFU—45 két változata. További típusok a JUBI TRAC (NSZK), a FERRARI és a TIGRONE (Olaszország), az FC M5 (Anglia), a NORCAR 440 forwarder (Finnország) stb. A technológiai felszerelést illetően csörlős, markolós, szorítószámolyos és kihordó vontató változat egyaránt ismert, de jelenleg legelterjedtebbek a csörlős típusok.

(Ref.: dr. Temesi G.)

Carl Justus Heyer, a német erdészeti irodalom klasszikusa halálának 125. évfordulójáról emlékeztek meg Giesenben (NSZK), megkoszorúzva az ott 150 évig fennállott erdészeti akadémia területén 1892-ben emelt emlékművét. Gránit obeliszken a neve alatt három fő működési területe van megjelölve: kerületerdész, erdőmester és egyetemi tanár. Erdésznek a három legszebb beosztás. Ebben a hármásban méltatta most tevékenységét **H. J. Weimann**, a gieseni erdőrendezési intézet részéről. Heyer mindhárom minőségében nagyot alkotott, de tanári működése a legemlékezetesebb. Tanítása nemcsak a német erdőgazdálkodást alapozta, hatása messze kisugárzott az ország határain. Korán felismerte, hogy a faállományok növekedésmenetéről biztos ismereteket csak átfogóan szervezett, nagy területű kísérletek révén lehet szerezni. A felismerést tett követte és programot adott a fa-terméstani kutatásoknak. Figyelme kiterjedt a termőhelyre is, mélyreható kutatását sürgette. Az erdészeti tudományok enciklopédiájának megírására készült, de ebből csak a „Hozamszabályozás” és az „Erdőművelés” készülhetett el több más írása mellett. (AFZt, 1981. 50.)

Illő, hogy legalább e rövid recenzió erejéig mi is megemlékezzünk Heyerről. Ő volt közvetlen ihletője és fő kútforrása **Illés Nándor** „Erdőtenyésztéstan”-a és **Vadas Jenő** „Erdőműveléstan”-a, valamint **Gayeron** keresztül, közvetve, **Róth Gyula** „Erdőműveléstan”-a megírásának.

(Ref.: *Jérôme R.*)

Füzek termesztése méhlegeltetés számára. Az erdők — különösen az akácok — fontos helyet foglalnak el az ország méhlegeltetésében. Az akác mellett a füzek kissé háttérbe szorultak, részben azért, mivel területarányuk jóval csekélyebb mint az akácé, de a füzekből nyert méz sem olyan jó minőségű mint az akácméz. Ezzel szemben nagy előnyük az, hogy korán tavasszal virágoznak, könnyen emészthető pollen- és nektárananyagot hordoznak. Fűzes erdők közelében a méhek korábban munkába állnak és gyorsabban elvégzik más növények, főként gyümölcsfák beporzását. A felsoroltak miatt figyelmet érdemel a cseh-szlovák kutatóhármas — **J. Mottl** — **S. Štěrba** — **S. Kodon** — ismertetésünk címében jelzett témát felölelő munkája (Vrby pro včelí pastvu). Ebből a témából idézünk: Csehország Uherské-Hradiste-i kísérleti állomásán a cseh méztermelők megbízásából kutatómunkát végeztek a legjobban mézelo fűzfajok kiválasztására és elterjesztésére. Általában a bokor alakú füzek (mintegy 15 faj) legjobb klónjait szelektálták erre a célra. Elszaporításuk, elterjesztésük módszereit részletesen leírják. Munkájuktól azt az eredményt várják, hogy a méhlegeltetési szezonot meghosszabbíthatják és a méheket már kora tavasszal megfelelő pollentáplálékhoz juttathatják. Az eredmények gyakorlati megvalósítása egyelőre sok nehézségbe ütközik. Az elmondottak arra utalnak, hogy a sokszor gyomfának nézett bokorfüzek (pl. kecskefűz) is értékes hasznónövények lehetnek, a méhészet lehetőségeit tágítjuk ha figyelmünket az akác mellett más mézelőkre, pl. füzekre is kiterjesztjük.

(Ref.: *dr. Szodfridt I.*)

A nevelővágások ráfordításának hatékonyságát kutatva, **Voronin, I. V., Paniscseva, L. J.** és **Sztrukova, M. C.** 10 erdefenyő kísérleti területen erdőnevelési és faállomány-szerkezeti vizsgálatokat végzett széles körű ökonómiai értékelésekkel egészítve ki. Az erdőnevelés egész folyamatán felmerülő ráfordítások hatékonyságát a következő képlet alapján határozták meg:

$$E = \frac{(T_2 - T_1) + \Sigma D - \Sigma Z - P}{\Sigma Z}$$

ahol

T_2, T_1 = a faállomány értéke nevelővágásokkal és nevelővágások nélkül a vágás-érettségi korban,

ΣD = a nevelővágások során nyert faanyag értéke,

ΣZ = a nevelővágások során felmerült költségek a tényleges vagy tervezett technológiák alapján,

P = eszközökötési járuléka az alkalmazott eszközök után.

A nevelővágásoknak a faállomány minőségére gyakorolt hatását az ún. minőségi számokon keresztül mérték, ezt pedig választékbecslés alapján határozták meg.

(Lesz. Hoz., Moszkva, 1980. 2. sz., 4–5. Ref.: *Rédei K.*)